

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

European Parents' Association

Medzinárodná vedecká konferencia

Inovácia — Rómsky jazyk — Inklúzia

Výučba rómskeho jazyka metodikou vyučovania cudzích jazykov

Záštitu nad medzinárodnou konferenciou prevzalo

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky

PROGRAM KONFERENCIE

5. – 6. apríl 2019

Hotel SOREA REGIA, Kráľovské údolie 6, Bratislava

Organizátor konferencie:

Štátny pedagogický ústav, Pluhová 8, Bratislava

Medzinárodní partneri:

Nansenovho centrum pre mier a dialóg, Lillehammer, Nórske kráľovstvo
Karlova univerzita, Filozofická fakulta, Seminár romistiky, Praha, Česká republika

Domáci partneri:

Slovenská rada rodičovských združení, Poprad
Univerzita Konštantína Filozofa, Ústav romologických štúdií, Nitra
Súkromná spojená škola, Súkromné gymnázium Zefyrína J. Mallu a Súkromná základná škola, Kremnica
Súkromná sociálna a pedagogická akadémia, Požiarnická 1, Košice
Súkromné hudobné a dramatické konzervatórium, Požiarnická 1, Košice
Súkromné hudobné a dramatické konzervatórium, Rimavská Sobota
Spojená škola, Exnárová 8, Košice
Súkromná spojená škola Kežmarok – Biela voda
Základná škola s materskou školou Podolinec
Základná umelecká škola Kežmarok

Vedeckí garanti konferencie:

Prof. PhDr. Ľudovít Hajduk, PhD.
Prof. PhDr. René Lužica, ArtD.
PhDr. Jozef Facuna, PhD.
Christiane Seehausen
PhDr. Jan Červenka, Ph.D.
Prof. David Little
Calin Rus, Ph.D.
Walter Sabiel
Ion Duminica, Ph.D.
PaedDr. Gejza Adam, PhD.
PhDr. Martin Adamovič, PhD.

Organizačný výbor:

Ing. Beata Menzlová
PhDr. Jana Šimončíková
Mgr. Božena Mizerová
PhDr. Dagmar Vanečková
PhDr. Denisa Ďuranová
Mgr. Iveta Bartošová
Janka Holešová
Silvia Seňanová

Pracovné jazyky: slovenský, anglický, rómsky

Simultánne tlmočenie z angličtiny do slovenčiny a naopak bude zabezpečené.

Kontaktné údaje:

Adresa: Pluhová 8, 830 00 Bratislava
E-mail: jozef.facuna@statpedu.sk
Tel: +421 2 49276209 / Mobil: +421 914 345 758
www.statpedu.sk

Konferencia je multiplikačným podujatím v rámci medzinárodného projektu *Inováciou didaktiky rómskeho jazyka k inkluzívnemu vzdelávaniu žiakov zo znevýhodneného prostredia* (číslo projektu: 2016-1-SK01-KA202-022602). Projekt je financovaný Európskou Úniou v rámci programu Erasmus+, Spolupráca v oblasti inovácií a výmena osvedčených postupov, Strategické partnerstvá v oblasti odborného vzdelávania a prípravy.

Informácie o projekte:

Na Slovensku existuje aj v právnom zmysle rómska národnostná menšina, ktorá používa všetky práva priznávané Ústavou SR národnostným menšinám. Rómovia sú oficiálne uznaní za národnostnú menšinu (Vláda SR, uznesenie č. 53, 1991), môžu sa slobodne prihlásiť k svojej národnosti a prináleží im všestranný kultúrny a etnický rozvoj.

Rómsky jazyk patrí medzi regionálne a menšinové jazyky, ktoré Slovenská republika uznáva na účely uplatňovania Európskej charty regionálnych alebo menšinových jazykov. Štandardizácia rómskeho jazyka položila legislatívne základy pre vytvorenie plnohodnotných podmienok na výchovu a vzdelávanie v rómskom jazyku vrátane prípravy pedagógov vyučujúcich rómsky jazyk, resp. v rómskom jazyku, používanie rómskeho jazyka vo verejnom či kultúrnom živote národnostnej menšiny.

Reformou školstva a prijatím Zákona o výchove a vzdelávaní (2008) sa vytvorili legislatívne podmienky pre vyučovanie rómskeho jazyka a literatúry v ZŠ a SŠ v rámci dvojúrovňového modelu vzdelávania (Štátny vzdelávací program – garantom je Štátny pedagogický ústav, priamo riadená organizácia MŠVVaŠ SR, a Školský vzdelávací program – garantom je škola). Zmenou v systéme vzdelávania sa podarilo rómsky jazyk zaradiť do ŠVP pre jednotlivé stupne vzdelávania. K dispozícii sú *Výkonové a obsahové vzdelávacie štandardy pre rómsky jazyk a literatúru pre ZŠ a SŠ*.

Dostatočne pripravená legislatíva je východiskom pre realizovanie cieľov vzdelávania rómskej národnostnej menšiny, začlenenia rómskych žiakov do školského prostredia. Je dôležité, aby pedagóg počas vyučovania vedel komunikovať v rómskom jazyku, minimálne používať základnú terminológiu s cieľom porozumieť žiakovi z iného kultúrneho prostredia. Pedagóg má byť pripravený na vzdelávanie žiakov zo znevýhodnených skupín, ktoré chceme zabezpečiť prostredníctvom výmeny osvedčených postupov partnerských organizácií a inovácii didaktiky rómskeho jazyka. Vytvorením vhodných podmienok pre vzdelávanie pedagógov v rómskom jazyku sa darí pomaly prekonávať bariéry. Pedagógovia sú totiž kľúčoví pri dosahovaní lepších výsledkov žiakov zo znevýhodneného prostredia z rôznych regiónov Slovenska.

Zabezpečením inovatívneho vzdelávania pedagógov, inovovaním didaktiky rómskeho jazyka a vypracovaním rôznych učebných materiálov sa postupne pomalými krokmi darí vytvárať také vzdelávacie podmienky, ktoré zintenzívnia priaznivú školskú klímu v kontexte interkultúrneho porozumenia. Vzdelávanie Rómov je celoeurópskou témou, pri jej riešení je potrebná výmena praktických skúseností a osvedčených inovatívnych postupov rôznych krajín v oblasti inkluzívneho vzdelávania.

Cieľ:

- výmena najnovších vedeckých poznatkov a skúseností, ako aj formulácia záverov a praktických odporúčaní pre rozvoj inkluzívnej edukácie prostredníctvom inovatívnych prístupov rešpektujúcich kultúrnu rozmanitosť detí a žiakov.

Konferencia je príležitosťou pre zdieľanie intelektuálnych výstupov projektu pod sloganom **Inovácia – Rómsky jazyk – Inklúzia** a osvedčených postupov v oblasti plánovania vyučovania rómskeho jazyka metodikou vyučovania cudzieho jazyka. Cieľovou skupinou sú reprezentanti partnerských organizácií projektu, Úradu vlády Slovenskej republiky, Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky a jeho priamo riadených organizácií, Národnej agentúry Erasmus+, vedeckých a výskumných inštitúcií, základných a stredných škôl (riaditelia, učitelia, odborní zamestnanci), Rady Európy, expertov zo zahraničia z **Nórskeho kráľovstva, Írska, Nemecka, Rumunska, Moldavska, Českej republiky**, ako aj zástupcov mimovládnych organizácií.

Výstupom z medzinárodnej vedeckej konferencie bude zborník publikovaný v slovenskom a anglickom jazyku.

Program konferencie

05. 04. 2019

12.30 Prezentácia účastníkov konferencie

13:00 Výstúpenie speváckeho zboru pod vedením PaedDr. Gejza Adama, PhD. a gesciou Súkromného, hudobného a dramatického konzervatória, Požiarnická 1, Košice

13.35 **Otvorenie konferencie**

prof. PhDr. Ľudovít Hajduk, PhD., riaditeľ Štátneho pedagogického ústavu

13.45 **Príhovory**

Mgr. Ondřej Pometlo, Velvyslanectví České republiky

J.E. Hilda Ó Riain, Veľvyslanectvo Írskej republiky

Mgr. Eva Smolíková, podpredsedníčka Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre vzdelávanie, vedu, mládež a šport

PhDr. László Bukovszky, Splnomocnenec vlády Slovenskej republiky pre národnostné menšiny

Mgr. Peter Krajňák, štátny tajomník, Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky

Bc. Ing. Júlia Lindtnerová, predsedkyňa Slovenskej rady rodičovských združení

14.50 **Prezentácie príkladov dobrej praxe zo vzdelávania Rómov**

prof. David Little, expert Rady Európy, Írsko

Calin Rus, Ph.D., riaditeľ, Interkultúrny inštitút Timisoara, expert Rady Európy, Rumunsko

Ion Duminica, Ph.D., vedúci oddelenia etnických minorít, Inštitút kultúrneho dedičstva akadémie vied, Moldavsko

16.05 **Coffee break**

16.30 Prezentácie výstupov projektu „Inováciou didaktiky rómskeho jazyka k inkluzívnemu vzdelávaniu žiakov zo znevýhodneného prostredia“

PhDr. Jozef Facuna, PhD., manažér projektu, Štátny pedagogický ústav

Mgr. Eva Gašparová, výskumný pracovník, Štátny pedagogický ústav

PhDr. Helena Sadílková, Ph.D., Seminár romistiky, Katedra stredoevropských štúdií, Karlova Univerzita, Praha, Česká republika

PhDr. Jan Červenka, Ph.D., Seminár romistiky, Katedra stredoevropských štúdií, Karlova Univerzita, Praha, Česká republika

Christiane Seehausen, Nansenovho centrum pre mier a dialóg, Lillehammer, Nórsko

prof. PhDr. René Lužica, ArtD., Ústav romologických štúdií, Univerzita Konštantína Filozofa, Nitra

Mgr. Alexander Mušínska, Ph.D., Ústav rómskych štúdií, Prešovská univerzita, Prešov

18.35 Večera

19.15 Kultúrny program

06. 04. 2019

9.00 Registrácia účastníkov konferencie

9.30 Skúsenosti s intelektuálnymi výstupmi projektu „Inováciou didaktiky rómskeho jazyka k inkluzívnemu vzdelávaniu žiakov zo znevýhodneného prostredia. Príklady dobrej praxe.

*Predseda júca 1. sekcie – Inovácie v jazykovom vzdelávaní: PhDr. Jozef Facuna, PhD.
Lektori: Ing. Beata Menzlová, Walter Sabiel*

*Predseda júca 2. sekcie – Rómsky jazyk vo vzdelávaní: Mgr. Eva Gašparová
Lektori: Mgr. Ingrid Lukáčová, Ing. Mgr. Gabriela Radičová, Mgr. Jarmila Vaňová,
Mgr. Darina Tökölyová*

*Predseda júca 3. sekcie – Inklúzia vo vzdelávaní: Bc. Ing. Júlia Lindtnerová
Lektori: Mgr. Irena Adamová, Ing. Jana Tomová, Mgr. Silvia Oleníková*

13.00 Závery z konferencie